

A BANYÁSZ

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 12 K. || Félévre 6 K.
Negyedévre 3 K.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁS S'ERINT.

Felelős szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Molnár-utca 33. II. emelet.
TELEFON 108-00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Az erdélyi magán aranybányák helyzete.

Több éven keresztül kísértem figyelemmel az országgyűlés elé terjesztett költségvetéseket, figyelemmel kísértem úgy a kormány, mint az egyes képviselők beszédeit s a legnagyobb tigyelem mellett is soha a magán-bányákról egyetlen beszédet nem hallottam, nem olvastam.

Olvastam az agráriusokról, az ipari, gyári dolgokról, azoknak bajairól és fölsegélyezéséről.

Milliók szavaztattak meg ezeknek fölsegélyezésére. Az iparosok segély-gépekkel láttattak el. A gyárosok szubvenciót kaptak, hogy fejleszthessék az ipart. Az agráriusoknak a romániai és szerbiai vámszerződések által netán szenvedő károsodásuk miatt 6,000.000 segély helyeztetett kilátásba.

Joggal kérdezhetem hát ily körülmények között, hogy a magán-bányák valamikor is, mivel segélyeztettek?

Ha az állam gazdaságában tényező az agrárius, az iparos és a gyáros, vajjon nem tényező-e éppen olyan mértékben, vagy még olyanabban a bányászat?

Nem tudom, hogy ha az országban aranybányák nem lennének, miből szereztek volna könnyedén az arany és ezüstkészletet, mely pénzügyi alapját képezi az országnak és a valutának, nemde külföldről kellene sokkal drágábban importálni aranyat, ezüstöt, hogy az alap megteremthető legyen.

Ma már ott állunk, hogy a magánbányák nem csak panganak, hanem nagyobb részben szünetelnek. A magánbányák nagyobb részben ki vannak aknázva, lemélyítve, úgy, hogy a magánbányatulajdonosok, ha bányabirtokaikat megsemmisülni nem hagyják, tetemes kárt szenvednek a munkáltatás folytán. Ez az oka, hogy a virágzó bányavidék elszegényedett és anyagi romlásba jutott, holott, ha reményhajtásokat, feltárásokat eszközölhetne, ismét nyereséggel dolgozhatnék és nem csak megélhetne, hanem szociális kötelességeit is rendezhetné a munkásokkal szemben. Sajnos azonban, ezt nem tehetik s mivel nem tehetik, a munkásnép kivándorol és más helyen keres megélhetést.

Tekintsünk körül az abrudbánya-verespataki bányamegyében s látni fogjuk, hogy alig minden

tizedik bányában tengődik három-négy munkás, elvéve hat-nyolc, a legkiterjedtebb bányában.

Ha keressük, hogy a magánbányák a kormány részéről miben és mily segélyben részesülnek, hát találni fogjuk a tulon-tul megterhelést és egyebet semmit.

A magánbányász terhe túlhaladja minden vállalatnak, akár kereskedelmi, ipari vagy gyári vállalatnak megterhelhetését. Ez utóbbiak keresetük után fizetik a III. osztályu kereseti adót és járulékait; az agráriusok fizetik a földadót és járulékait, ellenben, hogy mit fizet a magánbányász, felsorolom a következőkben:

A magánbányász határai után fizet határfeletési adót, akkorát, hogy ez a földadó kirovásának éppen 75-szörösét teszi ki.

Zárkutatmányaiért bélyegben és felügyeleti díjban minden 254 méter körsugár után 7 koronát évenként.

Az agrárius megfizetvén földadóját, terményeért külön adót nem fizet, lehet az bármilyen mennyiségű és minőségű.

A magánbányász a termelt és beváltott aranya után fizet 5% bányaadót és járulékait.

A termelt aranyat, ha beváltja, ott sem kapja meg aranyának teljes értékét, mert a beváltásnál az arany tartmája mindig levonatik és soha sem kapja meg a valódi értéket, amellelt beolvasztásért, próbáért, kezelésért, pénzítésért és pénzverésért vonnak le százalékokat.

A termelt szinport leszállítja a zalatnai kohóhoz beváltás végett, a szinpor tartmája szerinti értékből fizet próba és olvasztási költséget, pénzítést, pénzverési díjat és habár a bemérés után csak négy hétre kapja meg az értéket, mert azt kifizetik, időközi kamatot a kiadott pénz után és százalékban nem csak a kohó fenntartási költségeit, hanem még a bányagazgatósági személyzet költségeit is százalékban, így pl. egy 171 korona 86 fillér értékű szinpor után fizet költséget 81 korona 7 fillért, egy 290 korona 57 fillér értékű beváltás után 106 korona 3 fillér költséget.

A pénzügyigazgatóságok a bányaadók kirovása alkalmával, holott minden bányá adóssággal terhelt, ha van jövedelem, jó, ha nincs, úgy is jó, kironak adót a munkások után és megterhelik vele minden jövedelem nélkül a magánbányákat.

Részletesen irtam le bányáink bajait, melyekre segítséget nem találok sehol.

Egy 20.000 lelket számláló bányavidék néz pusztulása elé.

Kihez forduljunk? Kit világosítsunk fel helyzetünkről?

Ha összehasonlítjuk helyzetünket az agráriusokkal, az iparosokkal s a gyárosokkal, azon meggyőződésre jutunk, hogy ha valakiről kellene az államnak, a kormánynak gondoskodni, úgy első helyen a magánbányász volna az.

K.

A világ petroleumtermelése 1908-ban.

A washingtoni földtan intézet közlés szerint az egész földön 1908-ban 38,052 233 métertonna petroleumot termeltek ki az 1907. évi 35,094.086 és az 1906. évi 28,315.810 métertonnával szemben. E termelés az egyes országok között a következőleg oszlik meg:

A termelés helye	1908	1907	Részvétel az évi termelésben%-ban kifejezve
	métertonna		
Északamerikai Egyesült Államok...	23,942.997	22,149.262	63.1
Oroszország...	8,291.526	8,247.795	21.8
Galicia	1,754.022	1,175.794	4.4
Románia...	1,147.727	1,129.097	3.0
Hátsó-India	1,143.243	1,178.797	3.0
Brit-India...	672.938	579.316	1.8
Mexiko	464.188	133.355	1.2
Japán...	276.124	268.129	0.7
Németország...	141.900	106.379	0.4
A többi államok	217.568	125.982	0.6
az összes termelés	38,053.233	35,094.086	100.0

Igen figyelemreméltó Mexiko kőolajiparának fejlődése, mely ország 1907. évben jelent meg első ízben a petroleumtermelő országok listáján.

Az Északamerikai egyesült államokban a petroleumtermelésnél az utolsó években oly nagy emelkedés mutatkozik — 1900. évi 63,620.529 barrel (1.59 hl.) termelés 1907-ben 166,095.355 barrelre szökkent fel — hogy attól lehetett tartani, hogy 1908-ban a termelés visszaesésével kell majd számolni. E helyett azonban az utolsó év termelésénél ismét 81% emelkedést találunk, amennyiben az 179,572.479 barrelre rugott.

Az amerikai petroleumtermelés sulypontja ma az Unió déli és nyugoti részére esik; ezek az országrészek 1908-ban már az össztermelésnek 61.5%-át produkálták, holott még tíz évvel előbb a két keleti olajterület az appalachiterület és Lima-Indiana területe együtt 93.1%-al vett részt az Unio termelésében.

Elenyészően csekély töredék kivételével az egyesült államok össztermelése hat főtermelő területről származik. Ezek közül 1908-ban az ugynevezett Mid-Continentfeld jutott a vezetőszerpéhez. Ez a terület magában foglalja Oklahoma és Kansas államokat és Texas északi részét s egyike az Unio legújabb petroleumterületeinek. Termelése, mely 1895-ig egészen jelentéktelen volt és csak 1903-ban lépte át a millió katarát. 1908-ban már 48,323.810 barrelre, vagyis az össztermelés 26.9

%-ra emelkedett. — Szoros sorrendben követte ezt Kalifornia 44,854.737 barrellel (vagyis 25%-al). Ez az állam 1875-évben 3000 barral évi produkcióval kezdte a termelést, mely 1900-ban 4,324.484 barrelre emelkedett 1906. és 1907-ben Kalifornia állt az első helyen. A harmadik helyre jutott 1908-ban Illionis olajterülete egy alig 50 kilométer hosszú és 10 kilométer széles földszáv, mely mindazáltal nem kevesebb mint 33,685.106 barrel produkált vagyis az össztermelésnek 18.8 százalékát. Ez a terület csak a legutolsó időben kezdett fejlődni s 1905-ben még mindössze 181.084 barrelt termelt.

Az előző évvel szemben a most említett három terület termelésénél — több kisebb terület bevonásával — 16,054.522 barrel növekedés, míg a másik három olajkerület termelésénél 2,577.378 barrel visszaesés mutatkozik. Az Alleghanyhegyesség nyugoti nyulványánál fekvő terület, az Unio legrégebb petroleumterülete, még csak 1908. évben termelt 24,945.517 barrelt vagyis 13.9 százalékát az össztermelésnek. Termelésének tetőpontja az 1859-től 1885-ig terjedő időre esik, mely idő alatt állandóan 98 százalékon felül vett részt az össztermelésben és 1904-ig megtartotta vezetőszerepét, 1900-ban még 36,795.433 barrelt termelt, de ezen idő óta állandóan visszaesés mutatkozott termelésében. Newyork és Pennsylvánia államok a fejlődés tetőpontját 1891-ben érték el, 33,006.236 barrellel; 1908-ban még 10,584.453 barrelt termeltek ki és előreláthatólag 10 év múlva teljesen kimerülnek a két állam olajforrásai. — Még rohamosabb hanyatlás tapasztalható Texas és Louisiana államok olajterületeinél. 1900-tól 1905-ig 836.039 barrelről 37,046.605 barrelre emelkedett, miáltal ezen a területen az első helyre kerültek, míg 1908-ban termelésük nem tett ki többet 17,318.330 barrelnél vagyis az össztermelés 9.6 százalékánál. A hatodik olajterület végre Lima-Indiana (északnyugati Ohio) 1885. évben lépett a termelő területek sorába és 1896-ban 25,285.860 barrel, 1904-ben 24,689.184 barrellel érte el termelésének tetőpontját; azóta egész 10,032.305 barrelig hanyatlott (5.6 százaléka az Unio termelésének).

A nyert olaj értékét tekintve az appalachi terület valamennyit felülmulja: az appalachi terület termelésének értéke 1908-ban 43,838.020 dollár, vagyis barrelenként 1.76 dollár, holott a Mid-Continentfeld majdnem kétszer akkora termelését csak 18,920.610 dollárra vagyis barrelenként 39 centre értékelték, a kaliforniai olajterületek produktumaiért pedig 52 centes árt érték el barrelenként.

Az Egyesült államok összes olajtermelése 1859-től 1903-ig 1986,180.942 barrel volt, 1784 millió 583 934 dollár értékben, ebből 982,577.737 barrel, tehát majdnem fele az utolsó 8 év alatt termeltett. Az Unio eddig ismert kőolajforrásainak tartalmát 15 milliárd barrelre becsülik. Ez a készlet, ha a termelés az eddig tapasztalt arányban növekednék, 1935-re kimerülne, míg ha a jelenlegi produktio változatlan marad, úgy ez a készlet még 90 évig tarthat. Az amerikai kőolajipar jövője előreláthatólag úgy fog kialakulni, hogy a közel jövőben az Illionisban, Oklahomában és Kaliforniában levő olajterületek fejlődése folytán az évi termelés emelkedni fog, de azután rövid néhány

év múlva szembetűnő apadás következik be. Az ennek folytán bekövetkező áremelkedéssel a kereslet nem tud majd lépést tartani. A petroleum-termelés kisebb méretekre szorul s esetleg még újabb olajterületek felfedezése által erősítést is nyer, úgy hogy az még évek hosszú sorozatán át tarthat.

✂ HAZAI HIREK. ✂

Selmecbányai rektorválasztás.

Vettük az alanti levelet:

A »Bánya« tekintetes Szerkesztőségének

Budapest.

Amikor a »Bánya« július hó 31. számában »A bányászati főiskola rektorválasztása« című levelet elolvastam, nem tudtam hirtelen, hogy ezt a bájos kis sottiset tulajdonképpen hová is tegyem. Elolvastam még egyszer, sőt elolvastam harmadszor is, míg végre eljutottam anynyira, hogy erről a legújabb irodalmi termékről helyes véleményt formálhassak magamnak. Egy kis szegénység, valamivel több rövidlátás és vakalaposág, egy jókora adag gyűlölet-szította rosszakarat, igen sok ferdtetés s az egész leöntve hazafias műgühhel: ez az ön levele, igen tisztelt anonimusz.

Azonban nincs olyan rossz cikk, vagy még rosszabb levél, amelyből tanulni ne lehetne. Én is tanultam öntől, igen tisztelt szaktárs ur, még pedig két érdekes dolgot. Elsősorban is megtudtam azt, hogy nincs többé titok. Mert nem furcsa dolog-e az, hogy július 19-én választotta a tanácsülés titkos szavazással a rektort s alig egy-két hét lefolyása után már országszerte tudják, hogy Fodor László dr. főbányatanácsost csakis két elévelyedett »legifjabb« bányásztanár segítségével sikerült rektorra választani. Másodsorban megtanultam öntől azt, hogy a tanárt mostanában nem a tudása és egyéb tanári kvalitásai után kell megítélni, hanem a kincstári szolgálatban eltöltött évei, továbbá azután, hogy hol, melyik iskolán szerezte meg a diplomáját. Igazán kár volt megfedkeznie arról, hogy talán kilogrammok szerint is lehetne a tanárokat taksálni. Micsoda öröme lett volna azzal a silány eredménnyel, amelyet ilymódon hozott volna össze egyik-másik idegen végzettségű, sőt néhány kellemetlen szakprofesszorról is.

No de félre a tréfával. Én nem akarok önrel, igen tisztelt szaktárs ur, vitatkozni. Ha mégis reflektálok levelének egyik-másik részére, azt tehát ne tulajdonítsa magának. Mert az, hogy önnek mi a véleménye a főiskoláról s a rektorválasztásról, az engem kedves levele elolvasása után egy csöppet sem bánt. Ellenben végtelenül sajnálnám, ha azok a szaktársak, akik »A Bányát« olvassák, az ön leveléből hamis információkat merítenének.

Ön is elhozakodik a főiskola újabkori hanyatlásával. Ez kérem értelmetlen, hogy ne mondjam, kába mesebeszéd. Jártak itt az utóbbi időben magyar szakemberek, de jártak külföldiek is, akik, tárgyilagosan nézván a dolgot, kivétel nélkül odanyilatkoztak, hogy főiskolánk nem csak lépést tart a hasonló külföldi intézetekkel, hanem egyik-másik tekintetben felül is mulja azokat. A koalíció pénz-

ügyminisztere eleddig szokatlan pénzügy-szegek et bocsátott az intézet rendelkezésére, melyből a bányászati ágazat mindenkor megkapott annyit, amennyit a pénzügyminiszter ur Ó-excellentiaja adott. És sajátságos, hogy ezek a nagy beruházások, a főiskolának rohamléptekben való fejlődése éppen két idegen végzettségű rektor, Fodor László dr. és Hermann Miksa idejére esnek. Aktaszerűen bebizonyítható, hogy a bányászati szaktanárok kívánságait az említett két rektor, de a főiskola tanácsa is, mindig a legmelegebb pártfogásban részesítette. Az idegen végzettségű tanárok mindenkor megtették kötelességüket minden irányban s ha ön, igen tisztelt szaktárs ur, a főiskola hanyatlásáról beszél, akkor az idegen végzettségűek legalább is olyan ártatlanok benne, mint a szakbányászok. A főiskolát könnyű ilyen módon a hiszékenyebb és informálatlan szakközönség előtt lerántani, de ne feledje, hogy akkor ön is csak egy zugiskolának a neveltje.

Az én szerény véleményem szerint az iskola színvonalát nem az institúciók és a szabályok, hanem a rendelkezésre álló anyagi eszközök és elsősorban az egyes tanárok kvalitásai szabják meg. Vajjon ki törődik azzal, hogy pl. a berlini bányászati akadémiának ma ki a rektora és hogy hol tanult vagy végzett ő valaha. A rektor személye mellékes, véletlenül azonban a berlini bányaművelés tanszékének tanára világhírű ember s az intézet is az, mert a tanár emelte erre a nivóra. Épp így, egy más szak tanára is világhírré emelhet egy intézetet. Ha műegyetemünkre sikerülne egyszer egy tehetséges bányá- vagy kohómérnöknek bejutnia tanárnak, nem bántaná-e az egész bányász-közönséget, ha ott a szemére vetnék, hogy idegen végzettségű. Vagy nem volna-e furcsa dolog, ha pl. a gépészmérnökök zugolódnának azért, mert egy egyetem végzett matematikus a műegyetem rektora? A világ egyetlen-egy valamire való főiskoláján sem kutatják azt, hogy hol végzett a tanár? Mit tud, ez a földolog s ha nálunk megint akadt valaki, aki felveti a végzettséget, úgy erre csak azt mondhatom, hogy hangzatos frázis, amelylyel szűk látókörű embernek lehet talán ideig-óráig imponálni, de valóban képzett szakembernek soha.

S most rátérek a főgravamenre, a rektorválasztásra. A főiskola 20 rektorválasztó tagja közül 7 idegen és 13 selmeci végzettségű. A rektort titkos szavazás útján ez a 20 ember választja. Kérdem most már, micsoda bűnös eszköz kényszeríthette a 13 selmeci végzettségű tanárt arra, hogy őket 7 idegen végzettségű majorizálhassa? De tovább megyek. A 20 tanár 3 csoportot alkot: egy bányász-kohászati, egy erdészeti és egy közöset. A tanárokat a csoportokba nem a tanács, hanem ennek egyenes kérelmére a pénzügyminisztérium osztotta be. Minden második évben más-más csoportból választja a tanár a rektort. Az idén a közösök csoportja került sorra, amelynek jelenleg csak egy selmecen végzett és szabályszerűen választható tagja van. Az a követelés tehát, hogy a tanács épp ezt az egy tagot válaszsza meg, — közös tanárok csoportjáról lévén szó, — nem szakkérdés, hanem személyi kérdés és ha a többség Fodort választotta meg, még pedig szabályszerű uton, azt ennek a férfiúnak a lelkes buzgalma is plauzibilissé teszi s ebből sérelmet kovácsolni igazán csak rosszakarattal lehet.

Hogy »az új rektor ur csak az idegen végzettségű főiskolai tanárok bizalmának volt letéményese s hogy megválasztása csak úgy volt lehetséges, hogy két legifjabb bányásztanár, kik a gyakorlatban vagy éppen nem, vagy csak igen rövid ideig működtek, még nem jutottak tudatára annak a közös tradíciónak, közös érzésnek, közös érdeknek és közös ambíciónak, amely a bányászokat jellemzi és összefüzi s ennélfogva nem érezték a szükségét annak, hogy bányászati tanártársaikkal egyetértve igyekezzenek a bányászati főiskola érdekeit minden téren előmozdítani«, ez lelkiismeretlen koholmány. Idegen végzettségű tanár 7 van a főiskolán. Miután Fodor nem szavazhatott önmagára, az abszolút többséghez pedig 10 szavazat kellett, könnyen érthető, hogy legalább négy selmeci végzettségű tanárnak kellett Fodorra szavaznia.

S itt a magam személyére kell néhány megjegyzést tennem. Bevallom bűnömöt s beismerem, hogy a »két legifjabb bányásztanár« egyike én vagyok. Igenis Fodorra adtam le a szavazatomat egyrészt, mert vagyok elég férfiu ahhoz, hogy véleményemet semmiféle terror kedvéért meg ne másítsam, másrészt, mert van elég bátorságom, hogy meggyőződésemet bármikor s bárhol szabadon kövessem. Fodorra szavaztam, mert tudom, hogy kvalitásai, tudása, szerénysége, előzékenysége, igazságszeretete, ügybuzgalma s nehéz időkben kipróbált nyugaltsága és tapintata őt a rektori méltóságra szinte predesztinálják s meg vagyok győződve arról is, hogy, ami »a hazai bányászat érdekeinek a fölkarolását s a főiskola jó hírnevének és tekintélyének a helyreállítását illeti, egy tapodtat sem maradt mögötte a leglelkesebb szakbányásznak sem.

Hogy engem igen tisztelt szaktárs ur a »legifjabb« tanárok közé soroz, annak igazán örülök, ha tényleg úgy volna, mert hiszen fiatalnak lenni nem is olyan rossz dolog. Sajnos, nem így van s anélkül, hogy öregbitem magamat, kénytelen vagyok bevallani hogy »igen rövid« 7 évi gyakorlati szolgálat után már kilenc éve tanítok itt a főiskolán. Hogy miért soroznak mégis a »legifjabbak« közé, azt is megsughatom az olvasónak. Azért, mert nálunk az utóbbi időben csak a kincstári üzemenknél eltöltött gyakorlati éveket szokás számítani s a korpótlékba betudni. Ha tehát elég óvatos lettem volna s a főiskola elvégzése után a kemény magánszolgálat helyett kincstári üzemhez megyek, akkor ma engemet is az öregek közé soroznának. Így azonban, sajnos, le kell mondanom erről a dicsőségről.

Ámde kielégítetlen ambíciók voltak és lesznek mindenkor. Ha a pénzügyminisztérium és a tanács többsége nem hajlandó a tanári érdemeket esztendőkkel mérni, arról én épp oly keveset ehetek, mint igen tisztelt szaktárs ur. Mert azért, hogy ön szerint fiatal vagyok, bátran merem állítani, hogy »annak a közös tradíciónak, közös érzésnek, közös érdeknek és közös ambíciónak, mely a bányászokat jellemzi és összefüzi«, vagyok legalább is annyira tudatában s a főiskola érdekeinek az előmozdításából is kivesszem legalább is annyira a részem, mint ön, igen tisztelt szaktárs ur, akiről iga-

zán szeretném tudni, kicsoda is legyen? Honnan ismeri oly alaposan a főiskola belső ügyeit is. Ki informálta?

Végezetül pedig még egy kérésem volna. Hagyjunk föl már egyszer a névtelen levelezéssel. Tessék kiállni a frontra s nyílt sisakkal, becsületes fegyverekkel küzdeni. Az igazat megmondani nem szégyen s úgy tudom, büntetés sem jár érte. A bokor mögül orvul támadni, az, enyhén szólva, egy csöppet sem férfias dolog. Ha pedig önnek még továbbra is bujkálni volna kedve, előre is kijelentem, hogy nem reflektálok megjegyzéseire, mert orvtámadásokkal szemben nehéz s nincs is kedvem védekezni. Ha ellenben nyíltan és az igazság fegyvereivel fog küzdeni, szívesen állok elébe, mert az igazság kiderítésével csak használhatunk a főiskolának. De kicsinyes házi perpatvaroknak a nyilvánosság-elé való hurcolása mérhetetlenül árt nemcsak a főiskolának, hanem a szaktekintélynek is.

Amidőn a tekintetes Szerkesztőséget soraim szíves közlésére kérem, maradok teljes tisztelettel

Dr. Barlai Béla,
főiskolai rendes tanár.

Münnich Kálmán. Ma országgyűlési képviselő az a férfiu, aki elsőnek állott ki akkor, amikor a szabadelvű hagyományok restaurálásáról volt szó. Helyet csinált neki *Hieronymi Károly*, a kereskedelemügyi miniszter, egy Horatiusi vir integer scelerisque purus, a tetterő és a munka megtestesítője. A munka férfia becsülte fel Münnich Kálmán értékét és legyen büszkeségük a bányászpartársaknak az, hogy ezen kiszemelt, Münnich Kálmán személyében, bányász. Határozott jellemű férfiu, aki viselkedésével megmutatta még a választásokat megelőzőleg, *miként mi megirtuk még a választásokat megelőzőleg, merre „kell“ (!) fordulnia az ország közvéleményének.* Mert az ország legéletemibb, vagy mondjuk legéletbevágóbb szüksége volt, létfeltétele kívánta az új alakulást. Mi voltunk ebben az elsők, kik hirdettük, hogy a koalíció nem engedj kormányozni tulajdon kormányát, hogy öntudatosan fordítani kell az ország sorsán és örülünk, hogy megértették ezt olvasóink és hogy olvasóink sorából került ki az a férfiu, Münnich Kálmán, kinek példája után indult az egész ország, mert hiszen csak nem akad ember, aki kétségbevonná az első iglói választás korszakos fontosságát. Hasznos munkás, világos eszű és itéletű ember kerül vele a parlamentbe és a bányászok csak örülhetnek, hogy ily férfit vallhatnak magukénak. A kar tekintélyének megalapozására a legkiválóbbak egyike és a legalkalmasabb került az őt megillető helyre.

Kinevezés és előléptetés. A m. kir. pénzügyminiszter dr. Piller Ernő hevesi körorvost a VIII. fizetési osztály első fokozatába, a vrđniki kőszénbányahivatalhoz bányaróvossá kinevezte.

Országos bányászati és kohászati kongresszus. Szeptember 18-án tartja Budapesten ez évi közgyűlését az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület. Mint minden évben, most is arra használja fel az alkalmat az egyesület vezetősége, hogy a közgyűlést országos bányászati és kohászati kongresszussal kapcsolja egybe, amelynek különös érdekességet fognak kölcsönözni az előadások, a melyeket a bányászati és kohászati világ kitünőségei közérdekű témákról fognak tartani s a tervbe vett kirándulások az állami vasgyárak kőbányái telepére, Tatabányára és a trencsényi Tittanit-gyárba és mindenféle nagyobb ünnepek, amelyeken politikai és gazdasági életünk celebritásait fogja vendégeül látni az egyesület. A harminc tagból álló rendező bizottság élén Andreics János miniszteri tanácsos, állami szénbányászati igazgató áll. A közgyűlés meghívóján a közgyűlés tárgysorozatán a következő szerepel. 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az egyesület múlt évi működéséről. 3. Az egyesület 1909. évi zárszámadásának felülvizsgálata és a felmentvény megadása. 4. Az 1911. évi költségvetés megállapítása. 5. A gróf Telek-pályadij odaitélése. 6. Indítványok, javaslatok. 7. Előadások. A közgyűlésen a következő bejelentett előadások lesznek: Dr. Balkay Béla: A bányafogó, Bene Géza: Gázkitörések. Dr. Blankenberg József: A modern kokszgyártás. Ceipek Norbert: Robbantószerek. Déry Károly: Bányamunkás kérdések. Ernyei Dezső: Légszűrők. Fleischel Róbert: Bányaeépítkezések. Gerlóczy Gyula: Állami munkóstelepek. Gerő Nándor: Szénbányászat. György Gusztáv: A kohófüst. Jex Simon: A tatai szénbányászat. Katona Lajos: Amerikai földgáz. Kriskó Bahusláv: A szénmosás és a barnaszén kokszolása. Lóczy Lajos: A földtani intézetek és bányászat. Löwenheim Mór: Gépek a bányászatban. Pfeiffer Ignác: Természeti erők és ásványi tüzelőanyagok. Réz Cézsa: Szénosztályozás és brikettelés. Roob József: A resicai új nagyolvasztó. Dr. Sulek Jenő: A bányászati higiénia. Söpkéz Sándor: Villanyosság a bányászat szolgálatában. Szabó Albert: Sóbányászat. Herrman Miksa: Földgázról.

Esküvő. Schmidt Lajos üzemvezető főmérnök a magyar királyi állami szénbányáknál, a múlt héten tartotta Nagykanizsán házasságkötését. Mint értesülünk, előkelő családból nősült és az esküvőn tekintélyes számu közönség volt jelen. Schmidtet az egész országból elhalmozták barátai és kollégái szerencsekívánataikkal.

A közgyűlés. A Bányászati és kohászati egyesület szeptember hó 18 és 19-iki tartandó közgyűlése alkalmából tudvalevőleg egy előkészítő bizottság alakult, melynek tagjává lapunk főszerkesztőjét, dr. Bischitz Béla urat is megválasztották. Ő azonban lapunk politikai szabadságát megóvni akarván, megválasztását következő levélben háritotta el magától: Méltóságos glogoni Andreics János urnak mint az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület előkészítő bizottság elnökének Tökoly-ut 18.

Méltóságos Urám!

Igen megtisztelve érzem magamat azon kiváló figyelme által, amelylyel „Országos-Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület”-nek ez évben Budapesten tartandó közgyűlés előkészítésére engem bizottsági taggá kijelölni méltóztatott.

Mint „A Bánya” szerkesztője mint mindig, ugy ez alkalommal is, megóvni kívánva teljes tárgyilagosságot, köszönetem kifejezésével van szerencsém Méltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy a felajánlott bizottsági tisztséget nem fogadhatom el.

Amidőn még kijelentem, hogy az előkészítési munkálatokra lapomat teljes készséggel rendelkezésére bocsájtom vagyok

kiváló tisztelettel

A Magyar általános kőszénbánya részvénytársaság palotája. Mint már megirtuk a Magyar általános az országházzal szemben lévő három utcára nyiló hatalmas telektömbön új irodahelyiségei elhelyezésére szolgáló palota építését megkezdték. A palota hat emelet magasságu lesz. Az alapépítkezés már javában is folyik és tiszta beton. Költsége az alapmunkálatoknak csak egyedül 160.000 korona. Az építés gyors tempóban fog történni, mert a társaság már május hó folyamán szándékozik új irodahelyiségeit elfoglalni. A bokréta ünnepély a kora ősszel valószínűleg megtartható lesz.

Dobsina. T. i. a „Magyar Bánya részvénytársaság Dobsina” az a vállalat, amellyel eleddig sehogy sem tudott zöld ágra vergődni. Nagyon természetes is volt ez mert — fejétől büzlük a hal. Dehogy is a derék jó Csáky grófokat tartjuk mi a vállalat fejének, bizony Meisels Samu udvari tanácsos ur, ez az igazi Földnélküli János volt a fej, aki egyszerre csak feltűnt a láthatáron, irván egy nagyszerű köriratot, amelylyel ez a két sokat sejtető betű jelezte a szerzőt: **M. S.** Persze ország-világ azt hitte, hogy ez az **M. S.** nem lehet más, mint Matlekovics Sándor. A lapok az ősz tudós iránti loyaltásból tündöklő kritikákat irtak a röpiratról. A rejtélyes **M. S.** ur pedig hallgatott, mint dinnye a fűben, még az utolsó

Festékek ■ megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrása ■
Krayer E. és Társa, Budapest

és
lakkok ■■

festék-, kence- és lakkgyára

Főraktár és iroda: Ó cs. és kir. Fensége, József főherceg udv. szállítója. A m. kir. államvasutak, állami gép- és vasgyárak, az összes waggongyárak, Budapest főváros szállító.

„Krayer festékudvar.”

Hét-ecske is kibogta magát. Bezsebelvén minden elismerést, szerényen előlépett a homályból Meisels Samu ur. Persze az elkövetett kritikákat visszavonni nem lehetett. Így lett ő nagy férfiú, közgazdasági kapacitás, ebben a gyönyörű talmi országban. Aztán Csákyékat boldogította közgazdasági tudásával, ami udvari tanácsoságot is hozott neki. Most, hogy Dobsina mégse termelt rezet, végre valahára — úgy hírlík kicsöpöntették a méltóságos urat Dobsináról.

A Magyar aranybánya részvénytársaság, Botesi aranybánya. Lapunk mai számában vezetőcikkben foglalkozunk a magyar vagyis erdélyi magánbányák helyzetével. Cikkünkben világosan kiviláglik az a szomorú és egyedül igaz kép, hogy bármily körülmények között is működnek a magánbányák a beváltás alkalmával oly minimális keresetük lesz, hogy igazán nehéz boldogulások, Ritka még ritkébb mint a fehér holló egy olyan magán aranybánya, mely nyereséggel dolgozna. Még a holmi jól bevezetett bányák is, melyek mögött nagy és tekintélyes üzleti múlt áll, ma többé kevésbé tengődnek, vagy már kritika tárgyát képezhető helyzetben vannak. Nincs kivétel közöttük: mind veszteséggel dolgoznak. Így a Magyar aranybánya részvénytársaság, Botesi aranybánya is. Ez a vállalat, melynek Alsófehérmegyében Valeadosulni község határában van aranybányája. 1906-ban alakult 1000 drb 100 korona részénből álló 100000 korona alaptőkével. Berendezkedett tervezett és termelt 16 mond tizenhat kilogramm aranyat 33000 korona értékben. De miközben ezt termelte vesztett is, még pedig pontos következettséggel évről évre. Így 1097-ben az első üzletévben 6,476 koronát, 1908-ban 13,467 korona volt a társaság vesztesége és 1909-ben a most kiadott jelentésükben 22000 korona veszteségről számolnak be. Érdekes volna tudni, hogy ezek után van-e társaságnak valamelyes vagyona és hogy mit fognak a részvényesek a társaságot illetőleg határozni az augusztus 18-án tartandó közgyűlésen.

A beocsini robbanás. Nagy szerencsétlenség történt múlt 31-én a beocsini cementgyár részvénytársaság ipartelepén Beocsinban. Kazánrobbanás folytán 9 halott és 26 súlyosan sebesült embert ért a katasztrófa, melynek oka hir szerint: a kazán rossz volta. A borzalmas explosio sebesültjei mind szörnyű kinokat álltak és állanak ki, a halottak pedig rettenetesen, csaknem a felismerhetlenségig eltorzult arcaival és agyonnyomított alakokkal a legnagyobb titokban temették el a gyárvezetőség részéről. Nem tudni a katasztrófa keletkezésének valódi hibáját, de a gyárvezetőséget szigorúan terheli az a körülmény, hogy a robbanás után egy nappal a munkát azonnal felvétette és mintha mi sem történt volna, a legtitiszabban elhallgatta az egész dolgot.

Hoffman zágrábi iparfelügyelő a borzalmas szerencsétlenség történetét a következőképp adja:

— Még jóformán meg se kezdtük a vizsgálatot s így bizonyosat nem mondhatok. Azt azonban megcáfolhatja, hogy holmi dinamitpatron okozta a szerencsétlenséget. A gépekben volt a hibá feltétlenül. No meg az ellenőrzésben. Ha a vizsgálatot befejeztük és a mitrovicai törvénytörvényszék vizsgálóbírája is megejti a nyomozást hivatalos jelentést fogunk kiadni a szerencsétlenség okáról.

Azt azonban mondhatom, hogy világrekordot teremtetett ez a szerencsétlenség.

A munkások így adják elő a dolgot:

— Az az ezer lóerős gőzgép, amelynél a robbanás történt: régóta rossz volt. Bejelentettük ezt az igazgató urnak is, de ő azt mondta, hogy most nagyon sürgős a munka, majd csak az ősszel javíttatja ki a kazánt. Pár nap előtt újból szoltunk, hogy folyik a kazán, de csak nem tettek semmit.

— Ez az egyik baj. A másik az, hogy a fűtők is lelkesmeretlenek voltak. Nem egyszer esett meg, hogy egész fiatal és új munkásokra, akik még csak 2—3 napja dolgoztak a gép mellett, mint lapátolók, bizták a fűtést s ezek aztán könnyen túlfűthették a kazánokat.

De elsősorban a gyárvezetőség bűnös ebben a nagy katasztrófában.

Egy megmenekült meg így nyilatkozott:

— A lakatosműhelyben dolgoztam, amikor egyszerre rémes robbanást hallotunk. Mindannyian a menekülésre gondoltunk, én rohantam elsőnek az ajtóhoz, de már késő volt. Az ajtó beszakadt, rám esett és hogy azontul mi történt, azt nem tudom. Ma hallottam, hogy az a rámszuhant ajtó mentette meg az életemet.

A szerencsétlen áldozatok magyar emberek és pedig:

Hajdu István 22 éves fűtő.

Végh János mozdonyvezető, 51 éves, 1 gyermek atyja.

Bibi József vasesztergályos, 43 éves, 4 gyermeke volt.

Dolenzsek Antal, 19 éves, szénlapátoló.

Fischer Ferenc fűtő, 35 éves, 3 gyermek atyja.

Remete-Károly mechanikus, 28 éves, 2 gyermeke volt.

Marján Lajos lakatos, 28 éves, 2 gyermekes.

Bart János, 23 éves, vasesztergályos és

Cser Lajos gépész, 37 éves.

A brennbergi sztrájk utójátéka. A még emlékezetes brennbergi bányász-sztrájk idejében, december elsején Hammer Ferenc bányamunkás a Hermes-aknál népgyűlést hívott össze, anélkül, hogy erre nézve rendőri engedélye lett volna. A csendőrség a népgyűlést ennek következtében feloszlatta és Hammer ellen az eljárást megindította. A rendőrkapitány annak idején Hammert öt korona pénzbüntetésre ítélte, mely ítéletet Sopron város tanácsa jóváhagyott.

Új portlandcementgyár. A Belpátfalvai Portland-Cementgyár Részvénytársaság, mely a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság közreműködésével a múlt évben alakult meg 2.600.000 korona alaptőkével, gyárát felépítette és azt a múlt hónapban már üzembe is helyezte. A gyár az Eger—Putnoki Helyiérdekű Vasut mentén fekvő Belpátfalva községben épült és a modern cementtechnika összes vívmányainak felhasználásával van berendezve. A gyártási eljárásban az eddig nálunk nem ismert, de a külföld legelső gyáraiban már bevezetett u. n. iszapolási eljárás (Dickschlammverfahren) jut érvényre; e módszernek kiváló előnye, hogy a keverés a gyártmány minősége minden tekintetben messze felülmúlja a Magyar Mérnök- és Építészegylet által előírt követelményeket.

A vállalat évi gyártási képessége 500.000 méter-mázsa. A gyár már augusztus havában megkezdte a cement szállítást. Az eladást kizárólag a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság végzi.

Hirdetmény. A m. kir. pénzügyminiszter a bányahatósági fogalmazási tisztviselők létszámában áthelyezte: Polák Károly főbányabiztost a zágrábi kir. bányakapitányságtól főnöki megbízással a rozsnói m. kir. bányabiztossághoz, Medzny János főbányabiztost az abrudbányai m. kir. bányabiztosságtól a zágrábi kir. bányakapitánysághoz, dr. Zelesny Károly bányabiztost a budapesti m. kir. bányakapitányságtól az abrudbányai m. kir. bányabiztossághoz, dr. Hajdu Lajos főbányabiztost a rozsnói m. kir. bányabiztosságtól a budapesti m. kir. bányakapitánysághoz, végül dr. Sasi Nagy Imre bányabiztost a zalatnai m. kir. bányakapitányságtól az iglói m. kir. bányakapitánysághoz.

Uj kőszénbánya Horvátországban. Jelentetük már, hogy egy angol társaság Zágráb közvetlen közelében kőszénkutatót végeztet. Mint most értesülünk, a kutatás eredménye igen értékes kőszénterületet tárt fel. Az eddigi munkálatokból megállapítható volt, hogy szén bőven és nagy mennyiségben van ott. Most folyik a minőségvizsgálat. A napokban egy geologus érkezik le a vidékre, ki a furás eredménye gyanánt nyert nyert szénből próbát vesz és ezt Londonba küldik vegyelemzés végett. A vállalkozók sok eredményt várnak és mert élükön az angol udvari marsall áll, feltehető, hogy komolyabban is foglalkoznak a dologgal. Egyébként a társaság ügyeit dr. Wittman Ernő budapesti ügyvéd vezeti, míg a furásokat a Lapp Henrik-féle mélyfurások magyar részvénytársaság végzi.

BORSZÉKI

Borszéki. Az ásványvizek királya. Angolkór és vészegénység ellen páratlan gyógyszer. — Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között. Megrendelhető: A „Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli R.-T.”-nál, Budapest. Telefon 162-84.
B. K. 332/44.)

✂ KÜLFÖLDI HIREK ✂

Hirdetés mellékletünk. Mai számunkhoz csatoljuk Otto Bühring & Wagner Ges. m. b. H. Mannheim-i cég hirdetését, melynek magyarországi képviselője Békessy Imre, Budapest, VI., Nagymező-utca 49.

A német bányatársaságok fuziója. A Dortmundi Unio, Németország egyik legnagyobb bányavállalata a Német-luxemburgi bányatársasággal fuzióra készül. A két bányatársaság az utóbbi években teljesen ellentétes eredményekkel működött, míg a dortmundi minden rekonstrukció és szanálás dacára nem tudott zöld ágra vergődni, addig a Német-luxemburgi bányatársaság a lehető legjobb üzlet eredményekkel működött. A bányavállalatok fuzióját a berlini Disconto Gesellschaft és a Darm-

städter Bank készíti elő. A fuzió alkalmával a Deutsch-Luxemburgi vállalat alaptőkéjét 25 millió márkával fogja emelni.

Ausztria és a nyersolaj tüzelés. Ausztriában már jó ideje igen érdekes akció folyik. Szenet termel, sőt szükséglete híján azt Magyarországra importálja — persze csak a silány és gyenge minőségűt — és nyers olajat is termel, de mivel nem bír megküzdeni a Vacuum Oil Companyval, ujabban más uton próbál szerencsét nyersolajterméke értékesítését illetőleg. Mint tudjuk, a galíciai vasutak olajjal lesznek fűtve. De az ott felhasználandó mennyiség csak egy igen kis hányadát képezi nyersolaj feleslegének. Mit tesz tehát az osztrák? Gondoskodik és előrelát. Egyelőre nincs sok reménye arra nézve, hogy minket csapjon be olajjal, ráveszi az osztrák vasuti miniszteriumot arra, hogy a Wienbe menő fővasutak városba vezető vonalain szén helyett olajjal fűtessenek, mivel az inkább füsttelen. Evvel egyidejűleg az osztrák Lyod hajózási társaság is egyes vonalain a hajókazánokat nyers olajjal akarja fűteni. A fűtést először is a dalmát vonalon hozzák be és az e parton szükséglenő nyersolaj 45.000 tonnát tesz ki.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Bányász. Önnek igaza van. Valóban a szó etymologiai értelmében bányász csak az, aki a földet turja. De akkor mit szól ön lapunk 31-ik számának első cikkéhez? Hísz akkor a vaskohász se bányász, ha mindjárt egy iskolát se jártak. Hát persze, akkor nem elég egy életet a bányászat szolgálatában eltölteni. Most már értjük, miért mondja kegyed azt, hogy az új selmeci rektor nem bányász, ha mindjárt főbányatanácsos is. Az se igazolja őt mint bányászt, hogy idestova 35 éve bányásztanár. Néhai Schwartz Ottó sem volt az, ha mindjárt 43 évet töltött szakadatlanul, mint tanár a bányászat szolgálatában. Node akkor, hogyan képzelhető el üdvös egyetértés a bányászat lelkes barátai és a született bányászok közt. De hát önnek csakugyan igaza lehet. A bányász ereje az excluditásban van, véli Ön. Mi szeretnénk igazat adni az említett vezércikkirónak, ugyan tessék — kérjük alásan, gonoolkodni egy kicsinyég.

G. bányatárgyadó. Legyen egészen nyugodt. Mi a legszívesebben felkaroljuk az önök érdekeit. Ez jelenti tehát azt is, hogy közleményeivel mindenkor szívesen látjuk. Esetleg szólhatna kollegáinak. Mozgósítsa őket. Egyesülésben az erő. Mi itt vagyunk. Minden jogos és igaz érdek megvédelmezésére.

G. Z. Cikkét várjuk.

U. V. Zágráb. A hitelbank címe: „Magyar Altalanos Hitelbank”, V. Nádor-utca 12. — Igen, ott van. Helyettes igazgató. Lehet, hogy vezérigazgató is lesz, sőt elnök is, bár nem olyan hamar, mint ön gondolja. Mindössze 24 éves fiatalember és a mostani vezérigazgató életerős, javakorabeli férfi. — Az nem öccse, hanem a bátyja. Nem a villamosságánál, hanem a gépgyárnál igazgató. Ez egyszer nem hazudtak Önnek, mert tényleg igen tehetséges, művelt és szorgalmas emberek. Személyes tapasztalatok nyomán mondhatjuk ezt önnek. Ebben megnyugodhatik és ne adjon ostoba híresztelésnek mindjárt hitelt. Elvégre is csak nem hiszi, hogy azért, mert valaki „jól” születik, következképpen hülye. Egészen bátran odamondhatja a véleményét a tisztelt asztaltársaságnak.

R. Zalatna. A Budapesti Bank most emelte alaptőkéjét. — Igen, a Leszámitoló Bankban kezdte.

26237/1910. szám.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. állami vasgyárak központi igazgatósága az ügykörébe tartozó gyárak részére, az 1911. évben szükségelt megközelelt mennyiségben alább felsorolt tűzálló anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Tétel szám	Az anyag megnevezése	A fogyasztó gyár neve			
		M. kir. vas- és acélgvár Diósgyőr	M. kir. vasgyári hivatal Zólyombréz	M. kir. vasgyári hivatal Kudzsir	M. kir. vasgyári hivatal Vajdahunyad
		szükségelt mennyiség métermázsa			
1	Közönséges tűzálló agyag	18.000	fehér 800	300	—
2	I. rendű tűzálló agyag	6.000	fekete 3.000	—	1.000
3	Caolin föld, sovány	5.000	—	—	—
4	Caolin föld, kövér	4.000	—	—	—
5	Nyers magnesit kő	1.500	—	—	—
6	I. rendű kovakő	18.000	—	—	—
7	I. rendű chamotte (darabos)	5.000	—	—	—
8	Teljesen kiégetett magnesit	14.000	6.000	—	—
9	Magnesit téglá	—	3.800	—	—
10	Magnesit liszt	—	400	—	—
11	Dynastégla normális és ékalaku	—	4.700	1.000	—
12	Sajtolt Ia chamotte regenerátor téglá 320+160×60, 100×10; ×320 mm. méretű	—	3.000	—	—

Az anyagok a szállítónak legalább 4 héttel a szállítási határidő előtt megküldött megrendelési levelekben meghatározott mennyiségben az előirt szállítási határidők és módokhoz pontos betartása mellett szállítandók.

A megrendelési levelekben előirt szállítási határidő be nem tartása esetén minden heti késedelemért a be nem szállított mennyiség értékének 0.5%-a (egy fél százaléka) a vonatkozó számlaösszegeből bírságképen levonatik. Négy heti késedelem esetén ezenfelül a megrendelő gyárnak jogában áll az esedékes mennyiséget, a szállító terhére bárhol és bármily áron beszerezni.

Az anyagok szállítására nézve a fennálló általános szállítási feltételek határozományaival — melyek a pályázó cégeknek díjtalanul átengedettek — a minőségre nézve pedig a következők köttetnek ki:

1. A közönséges tűzálló agyagnak lehetőleg nagy kötőképeséggel kell bírnia, minden más idegen anyagtól mentnek s lehetőleg száraznak kell lennie. Ezenkívül a 26. sz. Seger-féle kúpnak, a megfelelő hőmérséknel égetve, az olvadásnak nyomát sem szabad mutatnia.

Ha ezen anyag nem szállítható oly szárazon, hogy azt azonnal örölni lehessen, akkor kitüntetendő a maximális viztartalom, mellyel a tűzálló agyag szállítható.

2. Az I. rendű tűzálló agyag teljesen száraz s örlésre alkalmas állapotban szállítandó. Kötőképesége nagy és timföld (Al_2O_3) tartalma legalább 38% legyen, továbbá a 33. sz. Seger-féle kúpnak, a megfelelő hőmérséknel égetve, az olvadásnak nyomát sem szabad mutatnia.

3. A caolin földnek lehetőleg száraznak és idegen testektől mentnek kell lennie. Ha nem szállítható teljesen száraz állapotban, akkor a viztartalom közlendő.

4. A nyers magnesitkő legalább tojás nagyságu és ennél nagyobb darabokban s minden idegen testtől menten szállítandó. Vasoxidul tartalma (FeO) 3-5%, szénvasvas magnesia ($Mg CO_3$) tartalma pedig legalább 90% legyen.

5. A teljesen kiégetett magnesit legfeljebb 3% SiO_2 , 8% $(Fe_2O_3 + Al_2O_3)$, 2% CaO és legalább 86% MgO -t tartalmazzon.

6. A kovakő legalább tojás nagyságu és ennél nagyobb darabokban a földrészekről, valamint olvadást előidézhető csillám és vasrészekről menten szállítandó. Kovasav (SiO_2) tartalma legalább 99.5% legyen.

Fenti anyagok — a kovakő kivételével — fedett kocsikban szállítandók. Minőségileg meg nem felelő anyagok az átvételből kizártnak s a vett értesítéstől számított 14 napon belül kifogástalan anyagokkal pótlandók.

A minőség megállapításánál kizárólag a diósgyőri m. kir. vas- és acélgvár vegyelemezése mérvadó.

A fizetés a havonként beszállított mennyiségek után kiállított s közvetlen a megrendelő gyárhoz beküldendő szabályszerűen bélyegzett számlák s nyugták alapján, mindenkor a szállítást követő hó folyamán központi pénztárunknál (Kőbányai-ut 21.) — kivételes esetekben a megrendelő gyár pénztáránál — készpénzben történik, mely

alkalommal a számlaérték 2%-a pénztári engedmény címén, 1%, vagyis minden 1000 (ezer) korona után 1 (egy) korona pedig a gyárak külön segélyalapja javára le fog vonatni.

A fentiek figyelembe vételével szerkesztendő s ivenkint 1 korona okmánybélyeggel ellátandó ajánlat, lepecsételt s „Ajánlat tűzálló anyagok szállítására 26237. számhoz“ külcimmal ellátott borítékban, bérmentve legkésőbb folyó évi augusztus hó 30-án déli 12 óráig alulírott központi igazgatósághoz (Kőbányai-ut 21. sz.) benyújtandó, ahol az ajánlatok aznap déli 12 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

Az ajánlott anyagmerekből 5-5 kg. mintaképen, bérmentve legkésőbb folyó évi augusztus hó 30-ig beküldendő, és pedig az 1-6. tétel alatti anyagok mintái közvetlenül a diósgyőri gyárba, a többi anyagoké pedig közvetlenül a zólyombrézói gyárba. Minden egyes mintadarabon feltüntetendő az ajánlattevő cég neve és az anyag megnevezése. Később érkező, vagy cég és megnevezés nélküli mintákat nem veszünk figyelembe.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5 (öt) százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az állami vasgyárak központi pénztáránál (Kőbányai-ut 21. sz.) legkésőbb folyó évi augusztus hó 29 ig a hivatalos pénztári órák alatt (d. e. 9-11-ig) letendő, mely bánatpénz a szállítás elnyerése esetén, az erre vonatkozó értesítés vétele után legkésőbbben 8 nap alatt, 10%-os biztosítékra lesz kiegészítendő.

Az egy-égyárak 100 kg.-ként helyt feladó állomás és ezenkívül az anyagnak bérmentve a diósgyőri-vasgyári, zólyombrézói, vajdahunyadi, illetve kudzsir vasuti állomásra való szállítása mellett is megadandók.

Az ajánlattevő ajánlatával annak eintézéséig kötelezettségben marad s a részére kiutalt megrendeléseket az ajánlott árak mellett köteles elfogadni.

Ezen feltételektől eltérő, a fent kitűzött határidőre be nem érkezett, táviratilag tett, továbbá oly ajánlatok, melyeknél lényeg és részükben vakarások vagy javítások észlelhetők s végül, melyekre nézve a bánatpénz az előirt határidőre nem tétetett, vagy a minta idejére be nem érkezett, figyelembe nem vétetnek.

Alulírott központi igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a benyújtott ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlattevőt tetszésszerűen részmenyiség szállításával is megbízhassa, melynek szállítását az ajánlattevő cég az ajánlott árak és feltételek mellett elfogadni köteles, hacsak ajánlatában ennek ellenkezőjét világosan ki nem kötötte s végül, hogy a cél elérésére belátása és tetszése szerint bármely más intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1910 augusztus hó 1-én.

Magyar királyi állami vasgyárak központi igazgatósága.

(B 363/32)